

USNESENÍ

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl předsedou senátu JUDr. Pavlem Toufarem jako samosoudcem ve věci

žalobce: **Společenství vlastníků bl. 89, č.p. 2327, 2328, 2329, bl. 89-90, č.p. 2375, 2376, bl. 90, č.p. 2321, 2322, 2323, bl. 90-91, č.p. 2392, 2393, bl. 91, č.p. 2324, 2325, 2326, Tř. Budovatelů v Mostě, IČO 25477277**
sídlem Tř. Budovatelů bl. 89 2327, 434 01 Most
zastoupený advokátem Mgr. Eduardem Belšánem
sídlem Husova 386, 252 19 Drahelčice

proti
žalované:

[REDAKCE], narozená **[REDAKCE]**
bytem **[REDAKCE]**
zastoupená advokátem Mgr. Janem Švarcem
sídlem Vodičkova 695/24, 110 00 Praha 1

o zaplacení 74 113 Kč s příslušenstvím, o žalobě pro zmatečnost podané žalovanou proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 23. 1. 2024, č. j. 19 Co 1423/2023-40,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 23. 1. 2024, č. j. 19 Co 1423/2023-40, **se zrušuje.**

Odůvodnění:

- Žalobou pro zmatečnost podanou 6. 5. 2024 napadla žalovaná v záhlaví citované usnesení (dále jen „napadené rozhodnutí“). Zmatečnost napadeného rozhodnutí spatřuje v tom, že odvolací soud nesprávně odmítl odvolání žalované postupem podle § 209 ve spojení s ustanovením § 43 odst. 2 a § 211 o. s. ř. a bez nařízení odvolacího řízení (§ 214 odst. 2 písm. a) o. s. ř.) odvolání žalované odmítl, neboť neuvedla rozsah a odvolací důvod, v čemž spatřoval odvolací soud závažné vady odvolání, pro které nebylo možno v řízení pokračovat. Podle § 212a odst. 2 o. s. ř. pak platí, že nelze přezkoumat rozsudek nebo usnesení na základě odvolání, které neobsahuje přes výzvu soudu žádné odvolací důvody pouze v případě, že takovým rozsudkem nebo usnesením bylo rozhodnuto ve věci samé. V tomto případě však šlo o zastavení řízení. Soudu tak nic nebránilo věc přezkoumat i přesto, že nebyly uvedeny žádné konkrétní odvolací důvody.
- Žalující strana naopak navrhlá zamítnout žalobu pro zmatečnost jako nedůvodnou, odkázala na usnesení NS ČR sp. zn. 29 Cdo 2602/2023, neboť žalobce považuje rozhodnutí o zastavení řízení za výrok ve věci samé. Proti výroku II., o náhradě nákladů řízení, který tuto povahu nemá, podle § 230 odst. 1 písm. b) o. s. ř. žaloba pro zmatečnost (pouze proti výroku rozhodnutí o nákladech řízení) není přípustná. Současně žalobce poukázal na nelogičnost postupu žalované v situaci, kdy došlo k úhradě žalované částky žalovanou, tedy muselo být její pravděpodobným záměrem zastavení řízení poté, co se rozhodla požadovanou jistinu uhradit.

3. Podle § 229 odst. 4 o. s. ř. žalobou pro zmatečnost účastník může napadnout rovněž pravomocné usnesení odvolacího soudu, kterým bylo odmítnuto odvolání. Jak plyne z rozhodnutí Vrchního soudu ze dne 14. 12. 2005, sp. zn. 21 Cdo 489/2005, důvodem žaloby pro zmatečnost podané podle ustanovení § 229 odst. 4 o. s. ř. je skutkově nebo právně chybný, tj. v rozporu se zákonem učiněný závěr o tom, že odvolání muselo být odmítnuto; žaloba pro zmatečnost není opodstatněná tehdy, jsou-li tyto závěry po skutkové a právní stránce v souladu se zákonem. Žaloba pro zmatečnost je tak opravným prostředkem, který směřuje k tomu, aby zjištěná zmatečnost byla odstraněna a aby tímto způsobem byla zjednána náprava v procesněprávních vztazích účastníků řízení. Zákon předpokládá, že na základě žaloby pro zmatečnost podané podle ustanovení § 229 odst. 4 o. s. ř. bude přezkoumána věcná správnost závěru odvolacího soudu, čímž bude zajištěno, že ob stojí jen taková rozhodnutí odvolacího soudu o odmítnutí odvolání, která jsou po skutkové a právní stránce v souladu se zákonem. V tomto řízení není odvolací soud vázán právním názorem odvolacího soudu zaujatým v původním řízení (v žalobou napadeném rozhodnutí), ale ani jeho skutkovými zjištěními. V případě žaloby pro zmatečnost podané podle § 229 odst. 4 o. s. ř. nemusí být dán žádný konkrétní zmatečnostní důvod (jak předpokládá ustanovení § 229 odst. 1, 2 o. s. ř.), postačí toliko tvrzená věcná (skutková či právní) nesprávnost napadeného rozhodnutí. Soud v dané věci konstatuje, že podaná žaloba pro zmatečnost vylíčením své skutkové a právní argumentace splňuje podmínky její přípustnosti vyložené výše.
4. Podle § 234 odst. 1 o. s. ř. platí, není-li dále stanoveno jinak, že musí být žaloba pro zmatečnost podána ve lhůtě tří měsíců od doručení napadeného rozhodnutí. Z obsahu spisu je zřejmé, že napadené rozhodnutí bylo doručeno právnímu zástupci žalované Mgr. Janu Švarcovi dne 5. 2. 2024. Podle § 57 odst. 1 o. s. ř. platí, že do běhu lhůty se nezapočítává den, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty; to znamená, že tříměsíční lhůta (zmíněná výše) počala běžet dne 6. 2. 2024 a uplynula dne 7. 5. 2024, neboť den 6. 5. 2024 (který se svým označením shoduje podle § 57 odst. 2 o. s. ř. se dnem, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty) připadl na neděli. V takovém případě se podle téhož ustanovení posledním lhůty stává nejbližší následující pracovní den, tedy 7. 5. 2024. Žaloba pro zmatečnost byla doručena dne 6. 5. 2024, tedy včas. Věcná příslušnost krajského soudu pro její projednání vyplývá z ust. § 235a věta druhá o. s. ř.
5. Podle § 235f o. s. ř. zamítá-li soud žalobu proto, že není přípustná nebo proto, že ji podal někdo, kdo k ní nebyl oprávněn nebo proto, že byla podána po uplynutí lhůty počítaných od právní moci napadeného rozhodnutí, nemusí nařizovat jednání. Soud konstatuje, že žádná z uvedených podmínek splněna nebyla. Podle § 115a o. s. ř. k projednání věci samé není třeba nařizovat jednání, jestliže ve věci lze rozhodnout jen na základě účastníky předložených listinných důkazů a účastníci se práva účasti na projednání věci vzdali, popř. s rozhodnutím ve věci bez nařízení jednání souhlasí. Soud máje za to, že podmínky daného ustanovení splněny jsou, vyzval obě strany, aby se vyjádřily, zda souhlasí s vyřízením věci bez nařízení jednání s tím, že připojil k této výzvě doložku podle § 101 odst. 4 o. s. ř. Žalobce svůj souhlas podmínil tím, že žaloba pro zmatečnost bude zamítnuta. K takovému vyjádření podmíněného souhlasu soud logicky nemohl přihlídnout. Ve věci proto bylo nařízeno jednání na den 18. 6. 2024. Žalovaná strana požádala o odročení jednání z důvodu kolize. Tento návrh byl zamítnut usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 17. 6. 2024, č. j. 19 Co 1423/2023-62. Strana žalovaná se jednání nezúčastnila. Strana žalující se z jednání omluvila přípisem došlým dne 17. 6. 2024. Soud proto jednal v nepřítomnosti účastníků.
6. Podle § 212a odst. 1 o. s. ř. platí, není-li dále stanoveno jinak, že rozhodnutí soudu prvního stupně lze přezkoumat i z důvodů, které nebyly v odvolání uplatněny (§ 205 odst. 2 o. s. ř.). Podle § 212a odst. 2 o. s. ř. rozsudek nebo usnesení, jímž bylo rozhodnuto ve věci samé, nelze přezkoumat podle odstavce 1 neobsahuje-li odvolání přes výzvu soudu (§ 43 a § 209) žádné odvolací důvody. Podle § 212a odst. 6 o. s. ř. usnesení, jímž nebylo rozhodnuto ve věci samé, lze přezkoumat jen z důvodů, které se týkají toho, co soud prvního stupně řešil ve výroku usnesení.
7. S ohledem na vylíčený předmět řízení (viz výše) i argumentaci stran a obsah napadeného rozhodnutí je zřejmé, že spor mezi účastníky ani argumentace žalované jako podatelky žaloby

pro zmatečnost nemá skutkový, nýbrž právní charakter, jehož podstatou je posouzení toho, zda usnesení o zastavení řízení z důvodu zpětvzetí žaloby má povahu rozhodnutí ve věci samé a zda tedy lze při neuvedení odvolacích důvodů přes řádnou výzvu účastníku řízení odvolání směřující proti takovému rozhodnutí odmítnout s poukazem na 212a odst. 2 o. s. ř. nebo zda i přes absenci odvolacích důvodů je namístě přezkoumat takové usnesení, neboť jím nebylo rozhodnuto ve věci samé, z důvodů, které se týkají toho, co soud prvního stupně řešil ve výroku usnesení (§ 212a odst. 6 o. s. ř.).

8. Soud rozhodující o žalobě pro zmatečnost má za to, že usnesení o zastavení řízení z důvodu zpětvzetí žaloby nemá povahu rozhodnutí ve věci samé, byť jde o rozhodnutí, kterým se řízení ve věci samé končí. Odkázat lze v daném směru na vzájemně se doplňující ustanovení § 152 odst. 1 o. s. ř., podle kterého rozsudkem rozhoduje soud o věci samé; zákon stanoví, kdy soud rozhoduje ve věci samé usnesením, a ustanovení § 167 odst. 1 o. s. ř.; podle kterého nestanoví-li zákon jinak, rozhoduje soud usnesením; usnesením se rozhoduje zejména o podmínkách řízení, o zastavení nebo přerušování řízení, o odmítnutí návrhu o změně návrhu, o vzetí návrhu zpět, smíru, o nákladech řízení, jakož i o věcech, které se týkají vedení řízení. Zastavení řízení je přitom výslovně uvedeno v § 167 odst. 1 věta druhá o. s. ř. jako druh rozhodnutí, o kterém se rozhoduje usnesením, které přitom nemá povahu rozhodnutí ve věci samé tak, jak je toto upraveno v § 152 odst. 1 věta druhá o. s. ř. Pokud by mělo jít o rozhodnutí ve věci samé, muselo by z logiky věci ustanovení § 96 o. s. ř. upravující zastavení řízení pro zpětvzetí návrhu takovou povahu věci explicitně stanovit. Tak je tomu např. u ust. § 180 o. s. ř., které konstatuje, že ve věci samé (v řízení o žalobě z rušené držby) rozhoduje soud usnesením. Tento právní názor soudu lze dále podpořit judikaturou. V rozhodnutí sp. zn. 20 Cdo 1056/99 konstatuje Nejvyšší soud, že usnesení o zastavení odvolacího řízení podle § 43 odst. 2 o. s. ř. je svou povahou výlučně procesním rozhodnutím spojeným se závěrem o existenci vad odvolání, které brání dalšímu pokračování odvolacího řízení. Krajský soud zde pouze doplňuje, že v době vydání tohoto rozhodnutí Nejvyššího soudu se ve smyslu tehdejšího znění § 43 odst. 2 o. s. ř. (účinného do 31. 12. 2003) o vadném podání nerozhodovalo jako v současnosti odmítnutím podání, nýbrž zastavením řízení. V rozhodnutí sp. zn. 21 I Cdo 6/2015 Nejvyšší soud konstatuje, že rozhodnutí o odmítnutí žaloby nebo zastavení řízení o žalobě má povahu pouhého procesního rozhodnutí, kterým se řízení o žalobě končí. Žalobce, který se brání podané žalobě pro zmatečnost, přitom ve svém vyjádření odkazuje na rozhodnutí sp. zn. 29 Cdo 2602/2023. Nutno konstatovat, že toto rozhodnutí primárně řeší povahu usnesení odvolacího soudu zrušujícího rozsudek soudu prvního stupně, kterým je takovému soudu věc vrácena k dalšímu řízení, nicméně zabývá se i definicí pojmu „věc sama“. Z tohoto rozhodnutí vyplývá, že věc sama je právní teorií i soudní praxí vykládána jednotně jako věc, která je o ní předmětem, pro něž se řízení vede. V takzvaném řízení sporném, v němž má být rozhodnut spor o právu mezi účastníky, kteří stojí proti sobě v postavení žalobce a žalovaného, je tudíž za věc samu (v teorii se mluví také o věci hlavní) pokládán nárok uplatněný žalobou, o kterém má být v příslušném řízení věcně rozhodnuto. Je přitom nesprávná navozená představa, že rozhodnutí ve věci samé je vždy též rozhodnutí, kterým bylo řízení skončeno. Do skupiny pravomocných rozhodnutí, kterým bylo řízení skončeno, může patřit např. usnesení soudu prvního stupně o zastavení řízení nebo o odmítnutí žaloby, ale i konečný rozsudek soudu prvního stupně nebo usnesení soudu prvního stupně o schválení smíru. Taková rozhodnutí podléhají režimu § 229 odst. 1 o. s. ř. Tomuto režimu současně však nepodléhá (nepatří do něj) např. mezitímní rozsudek. Ten je sice rozhodnutím ve věci samé, ovšem nikoliv rozhodnutím, kterým bylo řízení skončeno. Citované rozhodnutí pak odkazuje na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 1. 2011, sen. zn. 29 Nc ČR 30/2010 uveřejněném pod č. 96/2011, z něhož plyne, že v režimu § 229 odst. 2 a 3 o. s. ř. nepodléhají usnesení „kterými bylo řízení skončeno“ (§ 229 odst. 1 o. s. ř.), jestliže současně nejde o usnesení „kterými bylo rozhodnuto ve věci samé“; nepatří sem tedy např. usnesení soudu prvního stupně o zastavení řízení nebo odmítnutí žaloby. Jinak řečeno, předmětné rozhodnutí nepodporuje podle názoru soudu právní názor žalobce o tom, že usnesení o zastavení řízení z důvodu zpětvzetí žaloby je rozhodnutím ve věci samé, nýbrž právě názor soudu, že jde o rozhodnutí, kterým sice je řízení skončeno, nýbrž

nemá povahu rozhodnutí ve věci samé (nezakládá např. překážku věci rozhodnuté).

9. S ohledem na výše uvedené tedy soud rozhodující o žalobě pro zmatečnost konstatuje, že usnesení o zastavení řízení z důvodu zpětvzetí žaloby není rozhodnutím ve věci samé, a pokud proti němu bylo podáno včasné odvolání (podle soudu ano), mělo být (přes absenci odvolacích důvodů) nikoliv odmítnuto v režimu § 212a odst. 2 o. s. ř., nýbrž přezkoumáno toliko z důvodů, které se týkají toho, co soud prvního stupně řešil ve výroku usnesení (tedy splnění podmínek pro zastavení řízení) a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení.
10. Přisvědčit nelze ani argumentaci žalobce, který poukazuje na nelogičnost postoje žalované, která zpochybňuje skutečnost, že bylo řízení zastaveno z důvodu úhrady žalované částky žalovanou s tím, že je nutno nahlížet na věc tak, že fakticky žalovaná brojí pouze proti výroku o náhradě nákladů řízení, což ovšem není ve smyslu § 230 odst. 1 písm. b) o. s. ř. přípustné. V daném případě je zřejmé, že předmětem žaloby pro zmatečnost není případná věcná nesprávnost výroku napadeného rozhodnutí, nýbrž procesní postup odvolacího soudu, v jehož důsledku mohla být zkrácena procesní práva žalované, neboť její odvolání bylo odmítnuto bez věcného přezkumu správnosti napadeného rozhodnutí. Motivace žalované při využití jejího procesního práva nemůže hrát žádnou roli při formálním posouzení přípustnosti mimořádného opravného prostředku. Jak již výše uvedeno a doloženo judikaturou (např. NS sp. zn. 21 Cdo 489/2005), důvodem žaloby pro zmatečnost podané podle ustanovení § 229 odst. 4 o. s. ř. je skutkově nebo právně chybný, tj. v rozporu se zákonem učiněný závěr o tom, že odvolání muselo být odmítnuto; žaloba pro zmatečnost není opodstatněná jen tehdy, jsou-li tyto závěry po skutkové a právní stránce v souladu se zákonem. V daném případě, jak výše vyloženo, důvody pro odmítnutí odvolání dány nebyly a žalobě pro zmatečnost je tak nutno vyhovět, tedy zrušit napadené rozhodnutí ve smyslu § 235e odst. 2 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze do 15 dnů od jeho doručení podat u zdejšího soudu ve dvou vyhotoveních odvolání k Vrchnímu soudu v Praze.

České Budějovice 18. června 2024

JUDr. Pavel Toufar v. r.
samosoudce